Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich +

Dofinansowane przez Unię Europejską

Operacja dofinansowana ze środków UE w ramach Schematu II Pomocy Technicznej Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027.
Operacja realizowana przez Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

„Organizacja i funkcjonowanie grupy operacyjnej w ramach interwencji I.13.5”

Marek Siuciak - Broker innowacji

INNOWACJE W ROLNICTWIE

BBioNets

GRUPA OPERACYJNA OWOCE 4.0

GRUPA OPERACYJANA ROZTOCZAŃSKIE KONOPIE

GRUPA OPERACYJNA BAZYDRILL

MANUFAKTURA ALKOHOLI GRUPA EPI

Grupa operacyjna SOKOWOC SP. z o.o.

Struktura **Grupy Operacyjnej** realizującej projekty na rzecz innowacji w rolnictwie w formie konsorcjum lub spółki

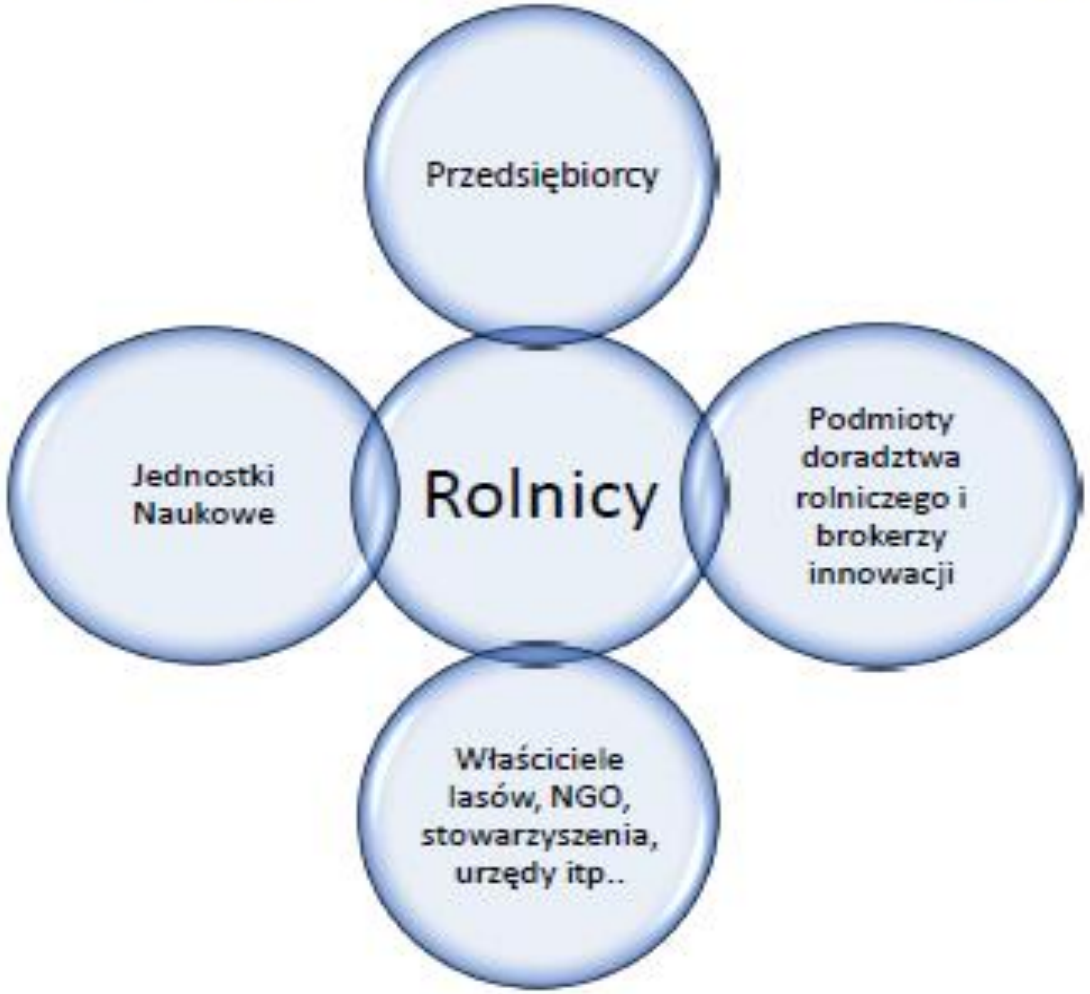

Cel Interwencji „Współpraca Grup Operacyjnych EPI”

Celem Interwencji 13.5 „Współpraca Grup Operacyjnych EPI” jest:

- tworzenie Grup Operacyjnych EPI,
- opracowanie i wdrożenie innowacyjnych projektów Grup Operacyjnych **uwzględniające potrzeby rolników**,
- podejście wielopodmiotowe polegające na łączeniu partnerów z wzajemnie uzupełniających się dziedzin.

Całkowity budżet interwencji	Środki UE w euro	Środki publiczne w euro
	59 950 000,00	109 000 000,00

Definicja innowacji w Grupach Operacyjnych

- Minimalnym wymogiem zaistnienia innowacji jest, aby produkt, proces, metoda marketingowa lub metoda organizacyjna **były nowe lub znacząco udoskonalone.**
- Działalność innowacyjna jest działalnością związaną z **przygotowaniem i uruchomieniem wytwarzania nowych lub udoskonalonych materiałów, wyrobów, urządzeń, usług, procesów lub metod, przeznaczonych do wprowadzenia na rynek** albo do innego wykorzystania w praktyce rolniczej.

Innowacje w Interwencji 13.5

Przedmiotem realizowanych operacji będą rozwiązania w zakresie **nowych lub udoskonalonych**:

- produktów,
- technologii,
- metod organizacji,
- metod marketingu,

w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym, w tym na rzecz rozwijania produkcji w systemach jakości żywności oraz rolnictwa 4.0.

- Operacje skoncentrowane będą na zakresie produkcji i przetwarzania produktów rolnych: **płody ziemi, produkty hodowli zwierząt – zgodnie z załącznikiem nr I do traktatu o funkcjonowaniu UE.**

Załącznik nr I do traktatu UE – produkty objęte wsparciem

- Zwierzęta, mięso, przetwory z mięsa,
- Produkty mleczarskie, jaja ptasie, miód naturalny,
- Żywe drzewa i inne rośliny, bulwy, korzenie cięte i ozdobne liście,
- Warzywa,
- Owoce i orzechy jadalne,
- Produkty przemysłu młynarskiego,
- Nasiona i owoce oleiste, ziarna, nasiona, rośliny przemysłowe i lecznicze, słoma i pasza, pektyna
- Tłuszcze i oleje zwierzęce oraz roślinne,

Załącznik nr I do traktatu UE – produkty objęte wsparciem

- Wino ze świeżych winogron, moszcz winogronowy
- Inne napoje na bazie fermentacji (np. jabłecznik, wino z gruszek i miód pitny)
- Alkohol etylowy, denaturowany lub nie, o jakiejkolwiek mocy, otrzymywany z produktów rolnych, z wyłączeniem wódek, likierów i innych napojów spirytusowych,
- Ocet i jego substytuty, gotowa pasza dla zwierząt
- Tytoń nieprzetworzony, odpady tytoniowe
- Korek naturalny surowy, odpady korka, korek kruszony, granulowany lub mielony
- Len i konopie naturalne

Szczegółowe informacje na temat aktualnych działów produktów rolnych zgodnych z taryfą celną i dopuszczonych na terenie RP znajdują się w **Serwisie Informacyjnym Taryfy Celnej prowadzonym przez Ministerstwo Finansów** pod adresem:

https://ext-isztar4.mf.gov.pl/taryfa_celna/tariff-browser

Jak tworzymy Grupę Operacyjną?

Aby złożyć wniosek w naborze Grupa Operacyjna musi składać się przynajmniej z 2 podmiotów z poniższej listy:

- **rolnik** – posiadająca numer EP osoba fizyczna lub prawna bądź grupa osób fizycznych lub prawnych, których gospodarstwo jest położone na obszarze RP, oraz które prowadzą działalność rolniczą,
- **właściciel lasu**,
- **podmiot tworzący system szkolnictwa wyższego i nauki**,
- **przedsiębiorca**, jeżeli wykonywany przez nich rodzaj działalności ujętej w PKD jest związany z operacją realizowaną przez grupę operacyjną,
- **podmiot świadczący usługi doradcze**.

Forma organizacyjna Grupy Operacyjnej:

- nie posiada zdolności prawnej – **konsorcjum**
- posiadając zdolność prawną – np. **spółka celowa**

W Grupie Operacyjnej musi uczestniczyć minimum 1 rolnik.

Dla kogo jest wsparcie przygotowawcze 13.5.1?

- Dla osoby fizycznej, jeżeli:

- jest obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej,

- jest pełnoletnia,

- ma miejsce zamieszkania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej – w przypadku gdy osoba fizyczna nie wykonuje działalności gospodarczej,

- jej miejsce wykonywania działalności gospodarczej, oznaczone adresem wpisanym do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej

- Dla osoby prawnej, jeżeli siedziba tej osoby lub jej oddziału znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (np. spółki, spółdzielnie, związki zawodowe).
- Dla jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli siedziba tej jednostki lub jej oddziału znajduje się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej (np. spółki partnerskie, komandytowe, jawne, konsorcja, stowarzyszenia)
- **Wniosku o przyznanie pomocy na wsparcie przygotowawcze nie może złożyć istniejąca Grupa Operacyjna EPI, której została przyznana pomoc w ramach działania „Współpraca" w ramach PROW 2014-2020.**

Jak tworzymy Grupę Operacyjną?

W przypadku Grupy Operacyjnej nieposiadającej zdolności prawnej, umowa konsorcjum zawierać powinna co najmniej:

- nazwę i skład EPI;
- formę organizacyjną EPI;
- cel utworzenia, opis partnerstwa, inicjatorów powstania i zakres działalności EPI;
- sposób podziału zadań i obowiązków, zaplanowanych w ramach realizacji operacji, między podmioty wchodzące w skład EPI, współdecydowania, ponoszenia odpowiedzialności przez te podmioty z tytułu realizowanych zadań;
- sposób podejmowania decyzji wewnątrz EPI;
- zasady podziału praw nabytych w trakcie realizacji operacji i do dnia upływu 5 lat od dnia otrzymania płatności końcowej między podmioty wchodzące w skład EPI;
- zasady reprezentowania podmiotów wchodzących w skład EPI;
- określenie lidera konsorcjum.

Jak tworzymy Grupę Operacyjną?

W sytuacji gdy dany członek EPI może zostać zakwalifikowany do więcej niż jednej kategorii np. rolnik jest jednocześnie przedsiębiorcą, składa oświadczenie, w którym deklaruje w jakiej kategorii podmiotu będzie realizował zadania w Grupie Operacyjnej.

W przypadku Grupy Operacyjnej realizującej operację:

- **w której występują koszty badań** – wymagany jest również podmiot tworzący system szkolnictwa wyższego i nauki;
- **na rzecz rozwijania produkcji w systemach jakości żywności** – wymagany jest podmiot uczestniczący w krajowych lub unijnych systemach jakości.

Forma Prawna

Dlaczego konsorcjum?

1. Podstawą działania konsorcjum jest **umowa**. Z reguły stanowi ona jedyny dokument, potwierdzający jego istnienie. Konsorcjum **nie podlega bowiem rejestracji**, jego powstanie nie jest uzależnione od wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego ani Centralnej Ewidencji Działalności Gospodarczej.
2. Konsorcjum nie **musi także posiadać majątku wspólnego** wniesionego w formie wkładów przez jego uczestników, a co więcej – nie wymaga utworzenia określonej struktury organizacyjnej i wyodrębnienia organów. Podmioty tworzące konsorcjum, zwane konsorcjantami, są w dalszym ciągu **niezależne i nie powstaje między nimi trwały związek gospodarczy.**
3. W istocie uczestnicy konsorcjum podejmują wspólne działanie wyłącznie **w celu realizacji jednorazowego przedsięwzięcia gospodarczego**. Konsorcjum jest zatem tworem całkowicie umownym, wywodzącym się bezpośrednio z fundamentalnej zasady swobody zawierania umów. W granicach wyznaczonych przez ustawy, zasady współżycia społecznego oraz właściwość tego stosunku prawnego, **konsorcjanci mogą dowolnie ukształtować treść umowy konsorcjum.**

Metodyka tworzenia Konsorcjum projektowego

1. Szczegółowe zapoznanie się z problemem, którego rozwiązania poszukujemy. Określenie: miejsca, zakresu występowania, potencjalnego wpływu na gospodarstwa rolne, środowisko i społeczność.
2. Poszukiwanie podmiotów naukowych, praktyków i specjalistów, którzy posiadają odpowiednią wiedzę i doświadczenie mogące przyczynić się do opracowania innowacyjnych rozwiązań omawianego problemu.
3. Istotne jest wielopodmiotowe podejście do poszukiwania wiarygodnych partnerów, którzy mogą wnieść bezcenny wkład w realizację pomysłu, zagwarantują szeroką wymianę wiedzy i doświadczeń oraz pełne zaangażowanie we wspólnym osiągnięciu sukcesu.
4. Organizacja cyklicznych spotkań (raz w miesiącu) w różnych lokalizacjach podczas których prowadzi się mediacje między poszczególnymi podmiotami, buduje zaufanie oraz określa potrzeby i obowiązki każdego z partnerów.

Metodyka tworzenia Konsorcjum projektowego

5. Wybór lidera Grupy Operacyjnej, który będzie reprezentował wszystkich partnerów w kontaktach „na zewnątrz" konsorcjum a także kierownika projektu oraz zespołu realizacyjnego.
6. Określenie i przestrzeganie terminarza następnych spotkań oraz monitorowanie aktywności partnerów grupy.
7. Stworzenie dokumentu powołującego Grupę Operacyjną określającą:
   - nazwę i skład Grupy Operacyjnej
   - formę organizacyjną
   - cel utworzenia i zakres działalności
   - sposób podziału zadań i ponoszenia odpowiedzialności
   - sposób podejmowania decyzji wewnątrz Grupy Operacyjnej
   - zasady podziału praw nabytych w trakcie realizacji operacji i do dnia upływu 5 lat od zakończenia realizacji operacji
   - zasad reprezentowania podmiotów wchodzących w skład Grupy Operacyjnej.

Wsparcie finansowe

Poziom wsparcia finansowego

Centrala Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Warszawie przyznaje pomoc finansową Grupie Operacyjnej w następujących zakresach:
100% kosztów **ogólnych**, przy czym koszty te mogą stanowić maksymalnie 10% pozostałych kosztów kwalifikowalnych,
100% kosztów **badań**, przy czym koszty te mogą stanowić maksymalnie 50% kwoty pomocy na daną operację,
65% kosztów **inwestycji** materialnych i niematerialnych oraz do 100 % w przypadku **inwestycji nieprodukcyjnych** – inwestycje, które nie prowadzą do znacznego wzrostu wartości ani rentowności gospodarstwa rolnego w rozumienia art. 2 pkt 39 rozporządzenia Komisji UE 2022/2472, lecz służą ochronie środowiska, klimatu lub bioróżnorodności, a także wspierają wdrażanie innowacyjnych rozwiązań opracowanych przez Grupę Operacyjną EPI. Zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. d), e) i f) rozporządzenia 2021/2115 są to inwestycje obejmujące promowanie zrównoważonego rolnictwa, które równocześnie dbają o środowisko i dobrostan zwierząt, a także zachęcają rolników do stosowania bardziej ekologicznych i odpowiedzialnych praktyk),
100% **kosztów bieżących/administracyjnych** w tym kosztów związanych z działaniami na rzecz rozwijania produkcji w systemach jakości żywności. Koszty będą wypłacane w formie ryczałtu w wysokości nieprzekraczającej łącznie 20% kosztów inwestycyjnych i badań (maksymalnie 500 000 zł).,

Inwestycje nieprodukcyjne

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach Wspólnej Polityki Rolnej inwestycjami nieprodukcyjnymi są następujące działania (art. 6):

- **przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, w tym poprzez redukcję emisji gazów cieplarnianych i zwiększenie sekwestracji węgla, a także promowanie zrównoważonej energii;**
- **wspieranie zrównoważonego rozwoju zasobów naturalnych, takich jak woda, gleba i powietrze, i wydajnego gospodarowania nimi, w tym poprzez ograniczanie uzależnienia od środków chemicznych;**
- **przyczynianie się do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej i odwrócenia tego procesu, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu;**

Koszty kwalifikowalne – inwestycyjne (65%)

Do kosztów inwestycyjnych zalicza się koszty związane z:

- transportem do miejsca realizacji operacji materiałów służących realizacji operacji oraz maszyn i urządzeń objętych operacją, a także koszty montażu,
- rozbiórką i utylizacją materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki pod warunkiem, że rozbiórka jest niezbędna w celu realizacji operacji,
- budową, przebudową lub remontem połączonym z modernizacją obiektów lub infrastruktury,
- zakupem lub instalacją nowych maszyn lub urządzeń, w tym środków transportu,
- zakupem lub instalacją nowej aparatury naukowo-badawczej lub innych nowych urządzeń służących do wykonywania badań aplikacyjnych w rozumieniu art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce lub prac rozwojowych w rozumieniu art. 4 ust. 3 tej ustawy – w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń nie przekracza okresu realizacji operacji,
- zakupem wartości niematerialnych i prawnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217, 2105 i 2106 oraz z 2022 r. poz. 1488), w tym koszty zakupu lub instalacji oprogramowania i licencji na oprogramowanie,

Koszty kwalifikowalne – ogólne (100%)

Kosztami ogólnymi, do których zalicza się w szczególności koszty:

- przygotowania dokumentacji technicznej operacji, w tym:
  - kosztorysów inwestorskich,
  - projektów technologicznych i budowlanych,
  - wypisów i wyrysów z ewidencji gruntów i budynków,
  - opinii o innowacyjności przedmiotu operacji;
- sprawowania nadzoru inwestorskiego lub autorskiego,
- zakupu wyników badań naukowych, ekspertyz, analiz, raportów badawczych dla operacji, w których nie występować będzie podmiot tworzący system szkolnictwa wyższego i nauki – koszty usług;
- związane z kierowaniem robotami budowlanymi.

Koszty kwalifikowalne – bieżące/administracyjne (100%)

Kosztami bieżącymi/administracyjnymi, do których zalicza się w szczególności koszty np.:

- koszty operacyjne;
- koszty personelu;
- koszty szkolenia;
- koszty związane z kształtowaniem wizerunku;
- koszty finansowe;
- koszty związane z tworzeniem sieci kontaktów.

Koszty kwalifikowalne – badawcze (100%)

Koszty badań, do których zalicza się w szczególności koszty:

- zakupu materiałów i sprzętu laboratoryjnego niebędących środkami trwałymi;
- zakupu materiałów lub podzespołów lub wytworzenia elementów służących do stworzenia prototypu lub instalacji pilotażowej, jeżeli te materiały, podzespoły i elementy po stworzeniu tego prototypu lub instalacji będą stanowić ich część składową;
- dokonanych za okres realizacji operacji odpisów amortyzacyjnych od aparatury naukowo-badawczej lub innych urządzeń służących do wykonywania badań w ramach tej operacji, ujętych w ewidencji środków trwałych wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie pomocy, niezbędnych do prawidłowej realizacji operacji i bezpośrednio wykorzystywanych w związku z realizacją operacji – w przypadku gdy całkowity okres amortyzacji tej aparatury lub tych urządzeń przekracza okres realizacji operacji;
- ponoszone z tytułu odpłatnego korzystania w okresie realizacji operacji z aparatury naukowo-badawczej lub innych urządzeń służących do wykonywania badań w ramach tej operacji;
- ponoszone z tytułu odpłatnego korzystania w okresie realizacji operacji ze specjalistycznych środków transportu wewnętrznego;

Koszty kwalifikowalne – badawcze (100%)

- wynagrodzenia osób bezpośrednio wykonujących badania w ramach operacji oraz innych świadczeń pieniężnych przyznanych tym osobom w związku z wykonywanymi badaniami w ramach operacji, wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne oraz składkami na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości nie większej niż 1,5-krotność minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej
- zakupu środków produkcji i usług, w tym usług rolniczych, ponoszonych w związku z prowadzeniem badań;
- podróży służbowych osób, o których mowa w pkt 5, do i z miejsc prowadzenia badań w ramach operacji, nieprzekraczające wysokości należności ustalonej na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167 oraz z 2022 r. poz. 1481) przysługującej tym osobom z tytułu podróży służbowej.

Wsparcie przygotowawcze 13.5.1

Wsparcie przygotowawcze 13.5.1 - realizacja

Środki finansowe z tytułu pomocy są wypłacane w dwóch transzach:

- pierwsza transza pomocy obejmuje 80% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, **jeżeli beneficjent utworzył Grupę Operacyjną EPI**,
- druga transza pomocy obejmuje 20% kwoty przyznanej pomocy i jest wypłacana, jeżeli beneficjent przedstawił plan operacji oraz uproszczoną opinię o innowacyjności operacji.

Zakończenie realizacji operacji i złożenie wniosku o płatność końcową nastąpi w terminie **4 miesięcy** od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do dnia **31 sierpnia 2026r.**

Beneficjent ma obowiązek złożyć wniosek o przyznanie pomocy w ramach naboru na realizację operacji oraz uzyskać minimum **49** pkt.

Realizacja operacji 13.5.2 – zasady wdrażania

- Operacja realizowana będzie w nie więcej niż dziesięciu etapach;
- złożenie pierwszego wniosku o płatność pośrednią nastąpi w terminie 9 miesięcy od dnia zawarcia umowy;
- zakończenie realizacji operacji i złożenie WOP końcową nastąpi nie później niż **do dnia 30 czerwca 2029 r**.
- **Beneficjent ma obowiązek upowszechniania informacji dotyczących operacji za pośrednictwem KSOW+ najpóźniej do dnia złożenia wniosku o płatność drugiej transzy oraz współpracy z brokerami innowacji w zakresie przekazywania informacji o realizowanej operacji, w okresie realizacji operacji.**

Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich +

Dofinansowane przez Unię Europejską

Dziękuje za uwagę

Lubelski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Końskowoli

Marek Siuciak - broker innowacji

Tel.: 607 725 819